

Alex Grafex Galleria

*Aittoa taidetta kotiin
Kirjoja moneen makuun
Mariankatu 15, Lahti*

JANNE VALKEENIEMI

Suuri suomalainen menestysromaani
Kuukaudeksi luettavaa 35 eurolla
Netissä sujuvasti saatavilla
<https://www.jannevalkeeniemi40.webnode.fi/tilaukset/>

SYNAPTORI

Tietomurto ennen ja nyt

Lokakuussa uutisoitiin tietosuojarikoksesta. Psykoterapiaa tarjoavan yrityksen tietojärjestelmä oli hakeroitu. Yritystä ja potilaita kiristettiin tietojen julkistamisella.

Törkeyden huippu

Ei voi kuvitella törkeämpää tietosuojarikosta. Ensimmäinen ajatus: Millaiset ihmiset ryhtyvät tällaiseen? He ovat todella pahoja. Sittemmiehen tuli mahdollinen vaihtoehto teon motiiviksi. Jospa joku tosissaan varoittaa tietojärjestelmien riskeistä? Meneekö perille?

Janne Valkeeniemi-kirjan tekijänä tapaus koskettaa. Kirjassani, julkaistu 2018, tehdään tihutyö, pirullinen tietomurto sairaalan järjestelmiin, jotka saadaan kaokseen. Lahdessa se tapahtui keväällä 2019. Pilan päiten joku ehdotti minua rikoksen suunnittelijaksi.

Olen kaikkea muuta kuin ATK-asiantuntija, mutta mielikuvituksen käytössä olen ekspertti. Jos ette usko, lukekaa Teneriffan kissat. Fiktiivinen kirjallisuus on edeltänyt todellisia tapahtumia niin monta kertaa, että siihen kannattaa tutustua. Ajetelkaa Jules Verneä.

Tietosuoja ennen

Paperisten potilaskertomusten aikaan luottamuksellisia tietoja lojui pitkin poikin kanslioissa ja lääkäreiden

Tutkimustyön luottamukselliset tiedot hävitettiin luotettavasti.

työhuoneissa. Kuka tahansa saattoi ottaa paperit käteen ja lukea.

Jos joku halusi tutustua ihmisen potilashistoriaan, hän veti päälleen valkoisen takin ja marssi sairaalaan arkistoon: - Päivää. Olen apulaislääkäri Janne Valkeeniemi osastolta 32 B. Tarvitsen Jyrki Joensuun potilaskansion. Hetu on 290748-095.

Minuutin kuluttua hän olisi kävellyt tutustumaan tietoihini, ja jos olisi halunnut, jopa hävittänyt ne.

Tietosuoja ei suoraan sanottuna ollut. Myös potilasasioista löpöttely oli rajatonta. Kirkonkylän terveysasemalta tieto potilaan kuolemasta ehti Osuuskauppaan ennen kuin omaiset saivat siitä kuulla.

Tietosuoja nyt

Ei ole tietojärjestelmää, johon ei murtauduta, jos asialla on huippuluokan osaaja. Mutta ei tarvitse omata hakkeroinnin taitoja,

jos arkaluonteisia tietoja halutaan hankkia. Niitä on helpposti tarjolla pilvin pimein.

Jokaisessa apteekissa on tieto lääkkeistä, joista on pääteltävissä käyttäjän sairaus. Onko kiinnostavaa psykiatrin diagnoosi? Jos käytössä on psykoosilääke, kyseessä on vakava mielisairaus. Lääkkeen nimi riittää diagnoosin tekemiseen.

Jokainen hoitotyössä toimiva henkilö on potentiaalinen riski tietosuojalle. Potilastietojen lukemisesta jää järjestelmään jäljet, mutta jos on lupa vierailta tiedoissa, niin urkkia saa vapaasti. Mitä laajemmalti tiedot laitetaan järjestelmiin, sitä suuremmat mahdollisuudet on niiden joutua väriin käsiin.

Vastaanvääntäjä sanoo nyt: Juu, mutta potilas voi rajata tietojensa käytön tarkasti. Kriitikko vastaa: Juu, mutta silloin hän ja hoitohenkilöstö joutuvat jatkuvasti käyttöluvista sopimaan, ja se vaikeuttaa tolkkottomasti tietojen käyttämistä.

Synaptori nro 21/2020 sisältö

Tietomurto ennen ja nyt
sivu 1

Arkaluonteiset tiedot
sivu 2

**Tietomurtoon
houkuteltiin**
Janne Valkeeniemi
-kirjassa
sivu 3

Alex Grafex Galleria
on pieni kulttuuri-
keskus
sivut 4-5

Katkelma
romaanista
Janne Valkeeniemi
Tietomurto osa 1
sivu 6

Janne Valkeeniemi
Tietomurto osa 2
sivu 7

Janne Valkeeniemi
Tietomurto osa 3
sivu 8

Päätoimittaja
Jyrki Joensuu
jyrki.joensuu@synaptori.fi

Arkaluonteiset tiedot

Kun opiskelin lääketiedettä Bernin yliopistossa, professorit toivat luennoille eläviä potilaita opetusmateriaaliksi. Potilaat olivat ylpeitä päästessään sadan tulevan lääkärin huomion kohteeksi ja heidän osaamistaan kartuttamaan.

Potilaan luvalla

Potilasta saa esitellä ja hänen tutkimustuloksiaan käsitellä, silloin kun potilas antaa siihen luvan. Potilas itse saa sairaudestaan kertoa mitä haluaa.

Julkikkiset ovat joskus miltei kilpailleet siitä, kenen depressio pääsee iltapäiväehtien otsikoihin. Se on heille tärkeää, jos toimeentulo riippuu julkkisroolista. Koko kansalle on hyödyllistä, että sairastamiseen liittyvä leimautuminen vähenee.

Homoseksuaalisuus ei ole sairaus, mutta sitäkin on peitelty. Kun julkikkiset ovat kertoneet homoseksuaalisuudesta, yleinen suhtautuminen homoihin on muuttunut rennommaksi, ja kielteisyyttä vähentynyt.

Todellisuus ja fiktio

Fiktiivisen, siis mielikuvi-tuksellisen kirjan julkaisemisessa voi nousta ongelmaksi, että arkaluonteiset tai liian todelliset tiedot paljastuvat. Muuan kirjailija kertoi tapauksen. En kerro hänen nimeään, koska se johtaisi paljastumiseen.

Hän oli ottanut romaaniinsa oikeasta elämästä henkilö-hahmon, sukulaisensa.

Kirjan ilmestyttyä pelotti: mitä sukulainen tuumaa kirjaa lukiessa?

Hän tapasi tämän sukulaisen: - Se sinun viimeinen kirjasi. Haluan puhua siitä. - Mitä siitä? - Kirja on muuten hyvä, mutta siinä on yksi henkilö! Niin kauhea ämmä, että sellaista ei ole missään. Mahdoton! Älä laita kirjojisi tuollaisia.

Joskus lääkäri tai hoitaja avaa vahingossa väärän potilaan tiedot. Sen voi välttää, jos ei asioi tiedostoissa nimen vaan hetu:n perusteella. Lahdessakin on kaksi Jyrki Joensuu-ta. Kun on tehnyt tällaisen virheen, jonnekin kertomuksen kohtaan voi kirjoittaa: avattu erehdyksessä, suljettu heti.

Potilastietoja Janne-kirjassa?

Harkitsin tarkoin, millä tavalla potilaiden tapauksista kirjoitin teoksessa, jonka keskeinen teema on lääkärin ura!

”Aidoimpia” potilaita kirjassa on tekninen johtaja, jonka masennusta psykiatri Valkeeniemi hoiti. Tällä henkilöllä ei ole minkäänlaista samankaltaisuutta kenenkään todellisen ihmisen kanssa. Koska depression oireet ja hoito ovat yhteisiä tuhansille depressiopotilaille, jokainen voisi väittää, että kirjassa kerrotaan hänestä. Kukaan ei ole valittanut sellaista.

Kokemuksia potilaiden hoitamisesta minulle on kertynyt vuosina 1969-2019. En toki kaikkea muista. Voin valita muistikuvistani palan sieltä, toisen täältä ja liittää niitä kuviteltuun henkilöön. Kuvaukset ovat

aitoja, vaikka ne eivät ole todellisia.

Fiktiivisen teoksen kirjoittamisessa näen kaksi päälinjaa. Kirjoittaja lukee paljon, ja yhdistää lukemansa kirjaksi mielikuvituksensa avulla. Minun linjani perustuu omiin kokemuksiin ja havaintoihin, jotka toimivat

kirjoittamisen aineistona. Kummallakin tyyllillä päästään lopputulokseen, joka ei ole totta.

Toivon lukijan mieluummin nauttivan lukukokemuksestaan, eikä miettivän toden ja keksityn erottamista. Se on näet mahdotonta.

Lapset tykkäävät leikkiä työn tekemistä. Olen heistä kirjoittanut Synaptoriin. Vaikka aihe ei ole arkaluonteinen, eikä ainakaan negatiivinen, olen kysynyt lasten vanhemmilta luvan kuvan käyttämiseen. Sain luvan, joten julkaisen kuvan.

Tietomurtoon houkuteltiin Janne Valkeeniemi-kirjassa

Janne Valkeeniemestä kertovassa kirjassa useimmat juonikuviot limittyvät ja lomittuvat. Kirjassa on 4-6 tarinaa. Kärsimätön lukija, joka lukee vain tviittejä ja FB-viestejä, kokee raskaaksi pitkäjänteisen tarinoinnin.

Psykiatri Janne Valkeeniemi ei ollut esimiesten suosikki. Hän sai hyviä tuloksia hoidossa, ja siksi hänet savustettiin pois. Valkeeniemi joutui kriisiin.

Ulkona istuskellessa hänen luokseen tuli mies, Gerhard, entinen potilas.

Lääkäri ja potilas yhteistyöhön

Gerhard Schneedorfer oli toiminut tietojärjestelmien ohjelmistojen nerokkaana suunnittelijana. Harmillisesti hänellä oli kaksisuuntainen mielialahäiriö, joka aiheutti kohonnen mielialan ja kohtuuttomien hankkeiden jaksoja. Silloin meni kaikki överiksi. Ja pieleen.

Schneedorfer sai töistä potkut ja yritti itsemurhaa. Hän joutui psykiatriseen sairaalaan Janne Valkeeniemen hoitoon. Oli vaikea potilas! Lopulta Janne sai tilanteen hallituksi. Mies kotiutettiin hyväkuntoisena ja työttömänä.

Kaksi kolhiintunutta mies-

tä löysivät toisensa ja päättivät ryhtyä yhteistyöhön. Kostamaan, tietenkin.

Konkretia perustana

Kirjan tekijä Jyrki Joensuu ei missään tapauksessa ole tietojärjestelmien asiantuntija - pikemminkin tumpelo. Mutta Joensuu tuntee kymmenkunta potilastietojärjestelmää jouduttuaan niiden surkeita versioita käyttämään 30 vuoden aikana.

Uusimpien järjestelmien konkreettisiin heikkouksiin hän tutustui 2019 saakka. Suurimpia ongelmia on valtavien tietomäärien vaikea hyödynnettävyys: Tietoa on enemmän kuin lääkäri tai hoitaja pystyy käyttämään.

Tämä on perusvika, ja se johtaa monenlaiseen tehotomuuteen, muun muassa tarpeettomiin tutkimuksiin, jotka käytännölliselle ja taloudellisesti ajattelevalle Valkeeniemelle olivat kauhistus. Valkeeniemi esittää potilastietojen strukturoinnin, jolla tehostetaan potilastietojen löytämistä ja hyödyntämistä.

Heikkouksia on järjestelmissä

Vuosien varrella Joensuu tutustui useissa psykiatrian

toimipaikoissa järjestelmiin, salasanoihin, käyttäjätunnuksiin ja käyttöoikeuksiin. Intuitiivisesti ja huvikseen Joensuu ideoi mahdollisuuksia järjestelmän väärinkäytöstä. Näistä syntyi Jannen ja Gerhardin kehittämä kaos, joka ei aiheuttanut vahinkoa potilaille. Nämä roistot olivat kilttejä...

ATK-alan asiantuntijaa voi naurattaa kirjan tietomurto. Sen tekninen toteutus ei ole keskeistä tarinassa eikä tosielämässä. Tärkeää on tunnustaa se tosiasia, että tietomurtoja tehdään jatkuvasti.

Iso, hyvin kallis sotku ilmaantui Lahdessa keväällä 2019, kun sairaalan tietojärjestelmä pantiin kaaokseen. Joku letkautti, että Valkeeniemi-kirjassa (julkaistu 2018) syyllistettiin rikokseen yllyttämiseen.

Tuore, syksyllä 2020 julki tullut skandaali on Vastaaamon potilastietojen leviäminen väärin käsiin ja jopa kiristysyritys.

Emme tiedä, kuinka moni tietomurto on jäänyt ja jää julkisuudelta pimentoon. Varmasti kaikki ei tule ilmi, koska luottamuksellisen tietojen väärinkäyttö aiheuttaa järjestelmän käyttäjälle aina imagon tahrantumisen. Ja tietenkin asiakkaat saavat

kammon, ja se ei ole bisnekselle hyväksi.

Kirja tervehdyttäjänä?

Janne Valkeeniemi-kirjassa on monia, koko sairaanhoitojärjestelmää koskettavia, tärkeitä aiheita, joihin tutustuminen on hyödyksi potilaille ja ammattilaisille.

Kirjan ilmestymisen jälkeiset tietomurrot ovat skandaaleita. On se skandaali, että potilaan hyväksi tarkoitettu toiminta muuttuu haitaksi.

Varokaa! Esitän subjektiivisen mielipiteen: On sekin skandaali, että Suomen Lääkärilehti ei hyväksynyt tätä kirjaa arvosteltavaksi. Erikoislääkäri JJ kirjoitti suurromaanin erikoislääkäristä JV. Ei käy. Vastikään Lääkärilehti julkaisi laajan koosteen lääkäriaiheisista romaaneista. Mainitsematta jäi Janne Valkeeniemi.

Avasin lääkeinformaation portit kaikelle kansalle vuonna 1982, ja Lääkärilehti runttasi Lääkehoito-kirjani. Kirjastani ei löydetty asiavirheitä. Nykyisin, Lääkärilehden mukaan, Lääkehoitoa ei koskaan ollut olemassa.

Onneksi Jyrki Joensuulla on resislienssiä enemmän kuin Janne Valkeeniemellä.

Janne Valkeeniemi Lääkäri, ihminen

Erikoislääkäri Jyrki Joensuun erikoinen romaani erikoislääkäristä, joka on aito ja fiktiivinen
680 sivua, 30 lukua

Yksi luku päivässä - kuukaudessa kirja on luettu. Sitten voi aloittaa toisen lukukerran, joka kuulemma on vielä antoisampi. ”Ensi lukemalla monet vitsit jäivät huomaamatta”

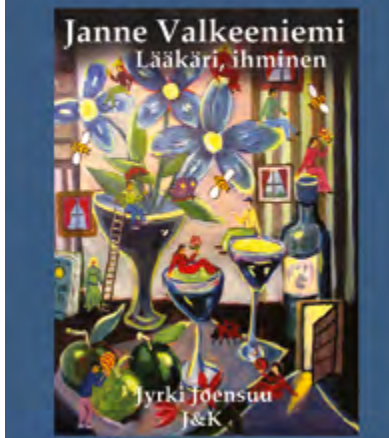
Ristiriitaisen miehen monitasoinen tarina

Valkeeniemi on älykäs ja tyhmä

Kirja on traaginen ja humoristinen

Läketieteen kritiikkiä ja pakinointia

Suuri suomalainen menestysromaani

Tilaa postitse

35 euroa toimituskuluineen

jyrki.joensuu@jkjoensuu.fi, tai

<https://jannevalkeeniemi40.webnode.fi/tilaukset/>

Tilausosoite muuttui Synaptori nro

15/2020 alkaen. Synaptoreissa

1/2019- 14/2020 on vanha osoite.

Muutos tapahtui meistä riippumatta.

Osta Alex Grafex Galleriasta

20 euroa

Mariankatu 15, 15110 Lahti

Ti – pe klo 15 – 17.30

Alex Grafix Galleria on pieni kulttuurikeskus

Vuoden 2010 tienoilla Lahdessa oli 4-6 yksityistä galleriaa. Yksi toisensa perästä ne ovat lopettaneet, kuten myös hyvin tunnettu, kymmeniä vuosi toiminut Eskolan kehystysliike Mariankadulla.

Jos jostain liiketoiminnasta käytettäisiin nimitystä ”aurionlaskun ala”, se sopii taidegallerioihin kuin nakutettu. Ja jos jotain kaupunginosaa sanotaan ”taantuvaksi”, se on Lahden keskusta kymmenine tyhjinä liikehuoneistoineen. Tässä on riittävästi perusteita sille, että perheyrityksemme J&K Joensuu Oy laittoi taidegallerian Mariankadun ja Vuorikadun kulmaan.

Alex Grafix Galleria, AGG on toiminut neljä vuotta ilman minkään sortin tukiaisia. Lahden kaupunki alkaa kohta maksaa uuden Taidemuseon vuokria yli 700 000 euroa vuodessa.

Yksityinen ja verovaroin ylläpidetty eivät kilpaile keskenään. Taidemuseoon tulee kaljakapakka, Alex Grafix Galleriassa saa vain alkoholitonta glögiä joulun alla.

Viisauden alku, tosiasioiden tunnustaminen

Lahti on talviurheilukaupunki. Kuuluksa on myös

Galleria sijaitsee 400 metriä torilta, Mariankadun ja Vuorikadun kulmassa.

Sibeliustalo. Kuvataide ei ole suosiossa, ja kaupunkilaisilla ei ole tapana poikkeilla taidegallerioissa.

Helsingissä gallerioiden suosio on eri maailmasta, tai vähän niin kuin Euroopassa. Järjestimme heinäkuussa näyttelyn tuntemattomassa hesalaisessa galleriassa. Siellä käytiin ja myytiin enemmän kuin Lahdessa kahdessa vuodessa yhteensä.

Olemmekin oppineet pitämään Lahdessa gallerian kiinni koko kesän. Sen sijaan Hämeenkoskella laajempi näyttely on ollut avoinna jokaisena kesäpäivänä.

Houkuttelua

Miten ihmiset saadaan käymään taidegalleriassa? Gallerian ilmoituksessa vakuutin, että sisälle tuleminen ei ole vaarallista! Emme pahoinpitele kävijöitä, eikä ostopakkoa ole. Ei auttanut tämä asiallinen informaatio.

Olen tarjonnut 50 erikoislääkärin ilmaista luentoa keskeisistä lääketieteellisistä aiheista. Osallistujia on ollut 1-10. Grafiikan vedostusnäytöksiä järjestää Aleks Joensuu.

Paikan luonteeseen sopien olemme järjestäneet tilai-

suksia aiheena Kuvataiteen huomaavainen tarkastelu. Ennätys: 0 osallistujaa.

Laajennetaan houkuttelua siis. Pystyimme erikoisen pienen antikvariaatin, jonka teema on ”kaikkea mahdollista”, muun muassa Kotilääkäri, kirja vuodelta 1906. Myymme galleriassa Jyrki Joensuun kirjoja, ja tämä on ainoa paikka maailmassa, missä voi ostaa Teneriffan kissat-kirjoja.

Musisoinnin mahdollistamiseksi toimme sähköpianon.

Lokakuussa esillä oli venäläinen pikavisiitti. Nikolai Sokolov maalasi Bryggen kevättä.

Art Arrakoskella Padasjoella on kesäisin monipuolinen taidenäyttely, josta olemme ostaneet teoksia.

Matkaile taidegalleriassa

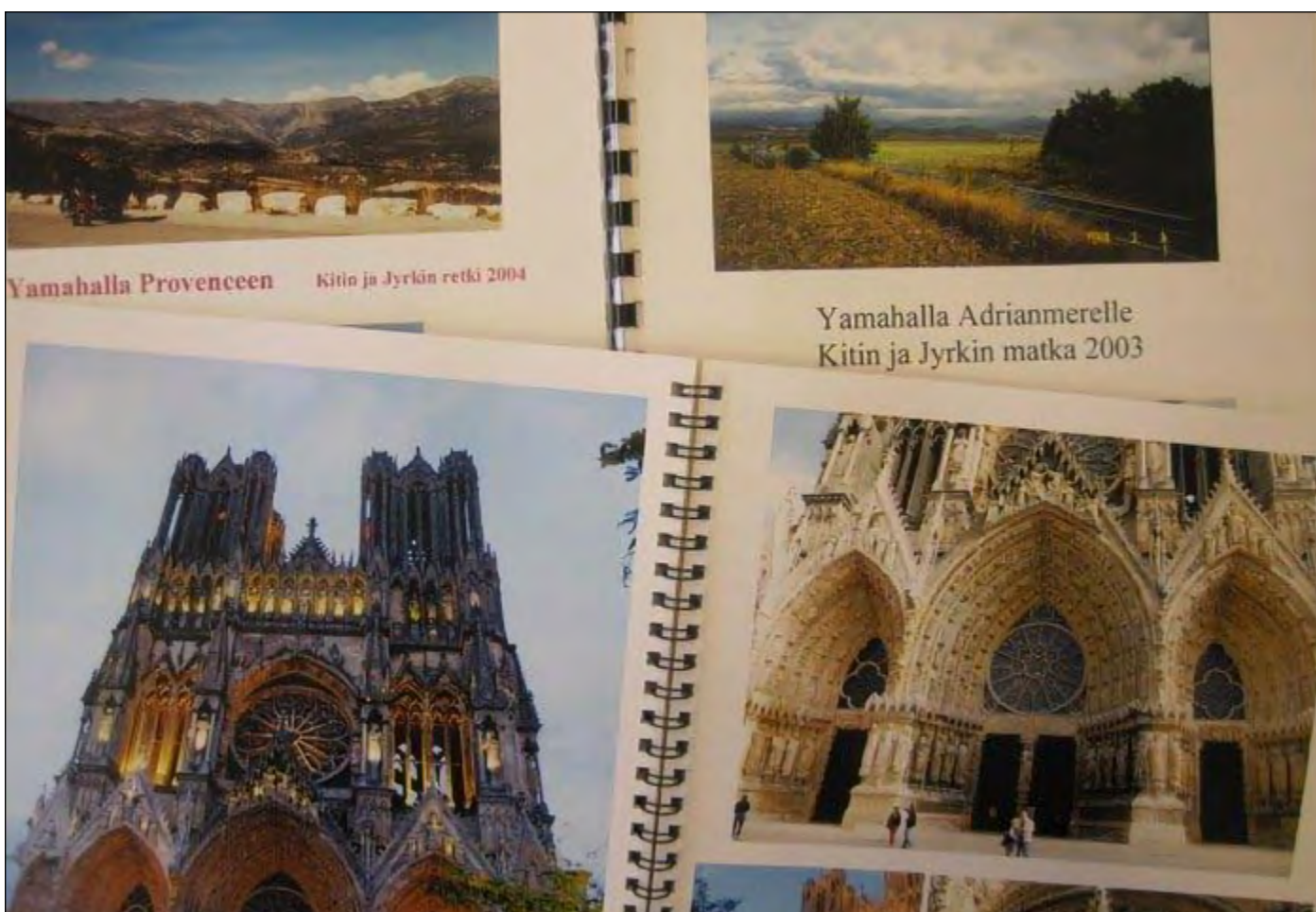
Tutustu kuvitettuihin matkakertomuksiin, joita ei myydä eikä lainata. Matkoja teet lukemalla niitä kaikessa rauhassa.

Matkailijat olivat Kristiina, Jyrki ja Alekski Joensuu.

Missä oli Rooman maailmanvallan koillisin kolkka? Transilvanian kertomuksesta luet, miten Porolissumissa yksinäinen lehmä tallusteli tiellä, joka 2000 vuotta sitten vei Roomaan.

Adrianmeri 2003, Provence 2004... Sveitsi, Bretagne, Romania, Saksa, Norja, Pariisi, Pietari, Tallinna.

Kirjasto on vielä kehitteillä. Huomatkaa videokamerat ylähyllyllä. Ne ovat muistoja menneisyydestä, mm voitto maailmalaajuisessa video-ohjelmien kilpailussa.

Selailtavissa, luettavissa 10 kuvitettua matkakertomusta. Niitä ei lainata, eikä myydä, mutta mallia voi niistä ottaa itse kunkin omiin tarinoihin. Tätä on tapahtunut!

Janne Valkeeniemi

Tietomurron oppikirja?

Tietomurto, osa 1

Virkaheiteksi suistettu psykiatri Janne Valkeeniemi ja hänen entinen potilaansa, kaksisuuntaista mielialahäiriötä poteva, potkut saanut tietokone-ekspertti Gerhard Schneedorfer tapasivat. Kumpaakin riivasi kostonhimo.

Sivulla 635 he alkoivat suunnitella isoa murtoa sairaalan tietojärjestelmään. Gerhard havainnollisti sisään pääsemistä. Tässä on katkelma sivusta 637.

- Kun talonväki ei aavistanut hiirten invaasioita, se ei varonut mitään. Kaikki komerot ja kaapit, jääkaappi mukaan lukien olivat huolettomasti auki. Hiiristä tuli talon valtiaat.

- Teoriassa hiirten valloitusretki on helppo ymmärtää. Onko se teknisesti mahdollista? kysyi Janne.

- Minä olen suunnitellut tämän valmiiksi. On kaksi mahdollisuutta, hidas ja nopea.

Jos jaksat vielä ajatella hiiriä, se hidas menetelmä on sellainen kuin kuvasin. Minä voin koko homman hoitaa tuosta salista, jossa ihailit vanhentunutta elektroniikkaa. Kalusto on toimiva, ja siinä on etuja, joita on turha sinulle selittää. Sen voin sanoa, että koko laitteistoa ei virallisesti ole olemassa.

Mutta vie aikansa, ennen kuin hiiret pääsevät kaikkialle. Talon asukkaat voivat hoksata juonen, ja he onnistuvat keksimään pikaisia konsteja hiirten pyydystämiseksi. Sen jälkeen täytyy homma aloittaa toisella tavalla uudestaan.

- Ja suunnitelma B, nopea! Mua kiinnostaa! Kerro!

- Talo on hiirten piirittämä. Hiirillä on valmiina oma toimintasuunnitelma. Talon asukkaat avaavat ovet ja ikkunat sepposen selälleen, ja reipas hiirilauma rynnistää sisälle.

- Jumalauta, toi kuulostaa hyvältä! Mikset heti sanonu? - Kaksi ongelmaa. Ei asukkaat suostu avaamaan. Niiltä pitää varastaa avaimet. Ne luukut on näet lukittu

kummaltakin puolelta. Toiseksi, hiirten sisääntulo paljastuu varmasti ja nopeasti. Kuvittele, että talon sisätiloissa sinfoniaorkesteri soittaa täysillä valkyyrien ratsastusta. Se on meidän tunnussävel. Ei jää huomaamatta hyökkäys.

- Gerhard, hyvältä kuulostaa! Sekä Wagner että hiiret.

- On vielä yksi heikko kohta. Sairaala voi katkaista kaikki ohjelmat ja yhteydet heti hyökkäyksen tultua ilmi. Silloin hiiret jäävät nuolemaan näppejään. Hieno paikka mutta tihutöitä ei päästy tekemään.

- Sulla on houkutteleva mutta masentava tapa kertoa asioista. Ensin heität hianon suunnitelman, ja heti perään esität miksi se ei toimi. Mutta mielenkiintosta tää on.

- En sanonut, että se ei toimi. Pitää voittaa vaikeuksia. Puhun suoraan. Tämä jää sitten meidän keskeiseksi.

- Toi on huumoria, jota mä ymmärrän. Anna tulla.

- Ne avaimet oviin ja ikkunoihin. Ne ovat käyttäjätunnuksia ja salasanoja, jotka sinä anastat sairaalassa.

- Mitäh! Onko tää huumoria? Eihän mulla ole sinne mitään asiaa. Ei mulla ole edes omia tunnuksia enää.

- Hyvä sylv! Et sinä tietenkään omia tunnuksiasi varastaisi.

- Mää en tiä mitä mä sanoin.

- Älä sano mitään. Se toinen ongelma, hiiriarmeijan tuleminen listityksi, on ratkaistavissa salamasodalla. Vihollinen ei ehdi järjestää joukkojaan ennen kuin tuho

on tehty. Vähä niin kuin Saksa hyökkäsi Puolaan.

- Jos metafora historiaan on oikein pahasti ontunut, niin se on toi. Puhutaan sittenkin selkokieltä vaan.

- Janne, tänään on tehty töitä riittämiin. Mennään saunaan ja uimaan. Sinulle on varattu dzaalövääniä.

- Mää en tänä yönä saa unta. Rupesin ajatteleen mistä poliisit mut löytää. Mää en vasikoi. Miten mä muka sairaalassa pystyn mitään varastaan?

- Sinähän naamioidut.

- Miten? Peruukki päähän ja tekoparta?

- Päinvastoin. Viikset pois ja pää puliksi.

-Voi herra jumala, anna mun kaikki kestää!

- Ihan varmasti.

Janne Valkeeniemi

Tietomurto osa 2

Janne Valkeeniemi ja hänen entinen potilaansa tietokone-ekspertti Gerhard Schneiderfer tekevät tietomurron. Janne lähtee tuttuun sairaalaan vohkimaan salasanoja ja käyttäjätunnuksia sivulla 640.

Jannen valmistelu alkoi hiusten ja viiksien eliminoinnilla. Se piti tehdä ajoissa, jotta iho ei ollut huomiota herättävän vaalea. Gerhard ja hänen vaimonsa riemasivat naamastaan karvatomman Jannen nähdessään.

- Mussolini! Täydellinen Mussolini. Me kun luultiin että se on kuollut.

- Ajoin kerran aikaisemmin viikset pois, ja huomasin saman. Onko Mussolini naamioitumiselle haitta?

- Ehkä enemmän etu. Pääasia on että muutut eri näköiseksi. Hitto! Sinua ei tunnista Janne Valkeeniemiä! Mene ulos aurinkoa ottamaan ja nenän alustaa ja kaljua ruskettamaan.

Kolmen viikon kuluttua Jukka Kunnas ilmoittautui keskussairaalaan kasvaimen lisätutkimuksiin. Kasvain pehmeni ja kutistui, kun sitä tunnusteltiin käsin, vaikka radiologisissa tutkimuksissa samassa kohdassa se näkyi selvästi. Työdiagnoosi oli lymfooma, imusolusyöpä.

Osastolla piti suunnitella uusia tutkimuksia tynnyttämään merkillisen kasvaimen epätoivoon saattaneita erikoislääkäreitä. Kun ei tiedetty mitä tehdä, tehtiin jotain.

Potilas itsekin oli peloisaan. Kaiken maailman näyttöiden ottamiset, tähytykset ja punktiot voivat olla vaarallisia. Kasvaimesta oli otettu näyte, mutta mikroskoopissa patologia näki normaaleja imusolmukkeita. Koepala oli otettu väärästä kohdasta? Potilas kieltäytyi uudesta yrityksestä.

Historiallisen italialaisen diktaattorin näköistä miestä huolestutti. Hän oli saanut päähänsä, että joskus tutkimukset olivat vaarallisempia

kuin itse tauti. Hän ei aikoinut osastolla viettää kahta päivää enempää. Omalla vastuullaan hän poistuisi ylihuomenna sairaalasta.

Hän oli sopuisa ja hiljainen potilas. Hoitajat huomasivat kuulonalentuman. Kun Jukka Kunnasta huhuiltiin päiväsalissa, potilas ei ollut kuulevinaan. Lopulta hoitaja tuli hänen eteensä ja sanoi kovalla äänellä:

- Jukka Kunnas, hei!

Potilas säpsähti ja tajusi. Sairastumisen stressi oli heikentänyt huomiokykyä.

Koska tauti ei ollut vielä tuhonnut hänen fyysistä kuntoaan, hän liikuskeli potilaskaapuun pukeutuneena sairaalassa. Osastoilla työnnyt ATK-laitteiden kärry kiinnosti Kunnasta suuresti.

Muina miehinä hän sivusta seurasi, kun lääkärit manailivat jatkuvaa henkilökorttien vaihtamista laitteeseen.

- On tää perkelettä! Täytyy aina laittaa oma kortti, jos tekee pienen lisämerkinnän! Kätevät lääkärit jättivätkin kortin koneeseen. Jos joku toinen tarvitsi laitetta, hän nappasi kortin, laittoi sen koneen päälle ja tuikkasi omansa tilalle. Tämä ei aiheuttanut vahinkoa minikäänlaista.

Janne... anteeksi! Oli puheena yksi Janne, ja meinaa nimet mennä sekaisin. Siis Jukka! Jukka kierteli muilla osastoilla. Jos joku jotain kyseli, Jukka kertoi, että hän on syöpäosaston potilas, jonka elonpäivät ovat luetut, ja kiinnostaa sairaalamailma. - En ole koskaan tarvinnut sairaalahoitoa. Tämä ensimmäinen kerta, ja olen ymmärtänyt, että taitaa tämä viimeiseksi jäädä. Ei kai haittaa, jos vähän ympärille katselen? - Ei todellakaan,

Jukalle vastattiin.

Psykiatrian osastolle Jukka ei mennyt. Pelotti. Siellä kuulemma ovat kaikki paikkat lukossa, myös lääkäreiden työhuoneet. Muilla osastoilla oli vapaa ilmapiiri. Puolilta päivin lääkärit lähtivät syömään ja jättivät huoneensa lukitsematta. Yksi jätti oven apposen auki! Ei siellä ollut mitään arvokasta varastettavaa, korkeintaan euron hintainen muovilätyskä, jonka Janne irrotti pikkuisesta muovilaatikosta ja laittoi hetkeksi omaan pikkuruiseen laatikkoonsa. Lätyskä ei vahingoittunut!

Vieraillessa lääkäreiden huoneissa törmäyksen täytyi kerran tapahtua.

- Kuka te olette! Mitä te täällä teette? kysyi epäystävällinen mieslääkäri tullessaan huoneeseen, jossa Jukka juuri laittoi muovilätyskää siihen pieneen laatikkoon.

- Jukka Kunnas. Syöpäosastolta käskettiin tulla teitä tapaamaan.

- Minulla ei ole sellaista tietoa, vastasi äksyilijä.

- Tehän olette anestesiaalääkäri? Kun se leikkaus...

- En ole. Anestesian yksikkö on toisessa kerroksessa. Menkää tuolta portaikkoon.

Luotettavuutensa takuiksi

Jukka hiippaili neuvottuun suuntaan.

Sitten! Kunnakselta jalat olivat mennä alta! Portaita laskeutui viehättävä naislääkäri Anna Leppänen, tosin eihän onneton syöpäpotilas kauniin psykiatrin nimeä tiennyt. Jukka loi katseensa alas ja lyyhistyneenä jatkoi kulkuaan.

Jukka-parka jäi hyväntahtoista naurua vaille. Anna kertoi osastolla, että tapasi portaissa ilmestyksen. Mussolini tuli vastaan. Komea mies, mutta pahamaineinen persoona, se Benito.

Illansuussa kehitysapukonsultti Kunnas katosi sairaalasta hyvästejä jättämättä. Epikriisi, joka lähetettiin hänen kotiosoitteeseensa, putosi eteisen lattialla kasvavaan kasaan. Kunnas ei hommannut postilleen noutajaa Etiopian matkansa ajaksi.

Jukka luki myöhemmin, että syöpää ei löytynyt. Hän ihmetteli tutkimuksia, joista ei tiennyt mitään. Pääasia kai oli, että hänellä ei ole syöpää.

Janne Valkeeniemen viikset kasvoivat hiuksia nopeammin. Kolmen viikon kuluttua kukaan erehtynyt häntä luulemaan Jukka Kunnakseksi.

Janne Valkeeniemi

Tietomurto osa 3

Janne Valkeeniemen tarinassa psykiatri Janne ja ent. potilas Gerhard ovat saaneet sairaalan tietojärjestelmän kaaokseen. Kukaan ei tiennyt mikä oli aitoa ja mikä ei. Silti piti asioita hoitaa.

Kirjan sivulla 649 kerrotaan yllä lääkäri Notkolasta, joka oli Jannen vastoin käymisten primus motor.

Notkolaa viettäessä laitokselle syntyi yllättävä konflikti. Juuri kun Notkola uusine poliisikavereineen käveli pääaulan poikki, ulko-ovista tallusteli sisään kaksi poliisimiestä. Toinen tunsu Notkolan kuljettajat:

- Terve! Ketä te olette viemässä? Onko se Pertti Notkola?

- Joo. Mistäs arvasit?

- En arvannut mitään. Pysähdytään hetkeksi. Katsos tätä.

Virka-apupyynnön kaavake oli tavanomainen. Sairaalan päivystävä lääkäri oli esittänyt klo 14.10 kaupungin poliisille pyynnön toimittaa Pertti Notkola päivystykseen psyykkisen voimien tutkimusta varten. Lisätietoja oli annettu puhelimitse, ja ne olivat sitä luokkaa, että Notkolaa lähdettiin hakemaan heti. Potilasturvallisuus oli uhattuna Notkolan mielisairaudesta vuoksi. Tietojen mukaan Notkola ei ollut lääkäri ensinkään, vaan hän oli vuosikaudet elänyt sellaisen harhan vallassa. Ja toiminut yllä lääkäriä!

Suuren ala-aulan keskellä viisikko, neljä poliisia ja yksi ehkä-lääkäri herätti ohikulkijoiden huomiota. Odotustilan penkeillä ihmiset tuijottivat herkeämättä, sillä poliisit alkoivat väitellä kovaäänisesti. Muutenkin sairaalan toiminnasta saattoi päätellä, että jotain oli talossa pahasti pielessä.

Kaksi poliisia oli saanut käskyn viedä Notkola putkaan. Kaksi muuta oli toimittamassa häntä hoitoon. Notkola itse tohotti, että ei kumpaankaan. Hän voi heti todistaa, että virka-apupyynnö on pöytä. Katsotaan koneelta niin huomataan...

Sekaisin menneeltä ”ko-

neelta” ei voitu katsoa mitään. Virka-apupyynnön tekijä oli lähtenyt ja toinen päivystäjä tullut. Kuustenmaa ja sen kaveri olivat sitä mieltä, että virka-apu oli epäselvä juttu, parasta oli viedä mies laitokselle. Toiset vastustivat jyrkästi.

- Ajatelkaa mitä siitä seuraa, kun hoitoon toimittamisen asemasta me viedään potilas putkaan. Iltaapäivälehdet repivät isot otsikot!
- No, viedään ensin hoitoon ja sitten putkaan!
- Silloin ne ottaa sen hoitoon ja päästää kohta pois. Psykiatristen potilaiden omaiset valittaa, että potilaat uloskirjoitetaan sairaalasta vaikka ne on ihan sekaisin. Kyllä me se tiedetään kun joudutaan kuljettamaan samaa ihmistä sairaalaan vähän väliä.

Muuan sairaalasta äsken uloskirjoitettu potilas oli

siirtymässä kotihoitoon. Ulko-oven edessä odotti ambulanssi, ja kuljetushenkilöstö oli työntämässä potilasta sinne, kotihoitoon suunnalle. Kuljettaja huomasi työvuoronsa päättyvän, ja äkäisesti hän tokaisi:

- Menkää jonnekin, kunhan ette seiso siinä toisten tiellä.
- Hyvä ajatus, vanhempi konstaapeli Kuustenmaa vastasi. - Lähetään, pojat, etsimään, löytyykö tästä hullunmyllystä päivystävä lääkäri.

Notkolan vaiheista syntyi pitkä ja hauska tarina. Todetaan lyhyesti, että sairaalasta ei löytynyt minkäänlaista kirjallista dokumenttia hänen lääkärin oikeuksistaan eikä nimityksestä nykyiseen virkaansa.

Notkola ei ollut oikea valelääkäri. Dokumentointi oli aikoja sitten siirretty

sähköiseen arkistoon, jonne sattuneesta syystä ei nyt ollut pääsyä. Tietojärjestelmän korjaamista ei aloitettu niistä tiedoista, vaan ensiksi yritettiin saada potilastiedot, lääkehoidot, labrat suun muut käyttökelpoisiksi.

Vielä paljon kului aikaa ja tutkijoilta tupakkia, ennen kuin saatiin selville, että ATK-asiantuntijat olivat raportoineet järjestelmän haavoittuvuudesta neljä vuotta aikaisemmin. Alkuperäinen ohjelman tekijä Gerhard Schneedorfer oli kirjoittanut lausunnon: Järjestelmä on vanhentunut, eikä sitä paikkaamalla saa luotettavaksi.

Taloushallinto-ohjelman kytkeminen kompuroiviin potilasohjelmiin teki kokonaisuudesta vielä huonomman. Sitä Schneedorfer tarkoitti kutsumalla ohjelmaa sekasikiöksi.

Ensimmäinen painos on saatavilla!
160 sivua, 170 kuvaa, 4 vuotta valmistelua

Teneriffan kissat

Teksti Jyrki Joensuu
Kuvat Aleksi Joensuu

Satiiri on Suomessa heikoissa kantimissa, kuten huumori muutenkin.
Teneriffan kissoissa huumori on voimissaan.
Kirjallista lajityyppiä kukaan ei voi määritellä. Siinä on kaikkea.

Myytävänä 30 euroa
Alex Grafex Galleria, Mariankatu 15, 15110 Lahti
Ti – pe klo 15-17.30

Postitse 35 euroa
jyrki.joensuu@jkjoensuu.fi